

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Agenda reru[m] ec-||clesiasticaru[m]: s[e]c[un]d[u]m
consue-||tum vsum Minden[sis] dio-||cesis:||**

Diözese Minden (Westf)

Lipsiae, 1522

VD16 A 727

Ratio sacre vnctionis.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00022332-6

Ratio sacre unctionis.

Ego absoluo te a vinculo excommunicatiōis quod incurristi: et restituo te sacramentis ecclesie: et cōmuniōi fidelium. In nomine **X** patris et filij et spūs sancti.

Si fuerit in multis censuris. **E**go absoluo te a vinculis excommunicatiōis quod incurristi: et restituo te sacramentis ecclesie et cōmuniōi fidelium. In nomine **X** patris et filij et spūs.

Sequitur de sacra unctione.
Ad visitandū infirmos cū oleo sacro sacerdos veniat cruce p̄cedere: et oret in via septē psalmos penitenciales. si via longa est: vsq; ad domū: vel ante lectū. Saluū fac seruū tuū: vel ancillā tuam.

Deus meus sperantem in te.
Domine ne in furore tuo arguas me. neq; in ira tua corripas me. **M**iserere mei quū infirmus sum. sana me domine quū cōturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed
 tu dñe usq;quo. **C**onuertere domine et
 eripe animā meā: saluū me fac ppter
 misericordiā tuam. **Q**uoniā non est
 in morte qui memo: sit tui: in inferno
 autem quis cōfitebit tibi. **L**aboravi
 in gemitu meo lauabo per singlas no-
 ctes lectū meū: lachrymis meis stracū
 meū rigabo. **T**urbatus est a furore
 oculus me⁹: inueteravi inter omnes in-
 imicos meos. **D**iscedite a me oēs qui
 opamini iniquitatē: quī exaudiuit dñs
 vocem fletus mei. **E**xaudiuit dñs de-
 p̄catōnē meā: dñs orationē meā susce-
 pit. **E**rubescāt et cōturbent̄ vehemē-
 ter omnes inimici mei: cōuertant̄ et eru-
 bescant valde velociter. Gloria patri et.

Beatī quorū remisse sunt iniquita-
 tes: et quorū tecta sunt peccata.

Ratio sacre unctionis.

Beatus vir cui non imputauit dominus peccatū: nec est in spū eius dolus.

Qm̄ tacui iueterauerūt ossa mea: dū clamarem tota die. **Q**m̄ die ac nocte grauata est sup me manus tua. cōuersus sum in erūna mea dū cōfigit spina

Delictū meū cognitū tibi feci. et iniustitiā meā non abscondi. **D**ixi cōfitebor aduersum me iniustitiā meā dño:

et tu remisisti impietate pecti mei. **P**ro

hac orabit ad te om̄is sc̄tus: in tpe oportuno. **V**erūtamen̄ in diluuiō aquarū mltarū: ad eū nō approp̄imabūt. **Q**u

es refugiū meū a tribulatiōe q̄ circūde-

dit me: exultatio mea erue me a circū-

dātib⁹ me. **I**ntellectū tibi habo: & in-

struā te in via hac q̄ gradieris firmabo sup te oculos meos. **N**olite fieri sicut equ⁹ & mulus: in q̄bus nō est intellect⁹.

In channo et freno maxillas eorū cō-
 stringe: q̄ nō approximāt ad te. **M**ul-
 ta flagella pctōris: sperātem aut̄ in do-
 mino misericōdia circūtabit. **R**etamini
 in dño et exultate iusti: ⁊ glīamini oēs
Directi corde. **G**loria patri ⁊ filio.
Domine ne in furore tuo arguas
 me: neq̄ i ira tua corripias me. **Q**m̄
 sagitte tue infixę sunt mihi: ⁊ firmasti
 sup me manū tuā. **N**ō est sanitas in
 carne mea a facie ire tue: nō est pax ossi-
 bus meis a facie pctōrū meorū. **Q**m̄
 iniquitates mee supergressę sunt caput
 meū: ⁊ sicut onus graue grauate sunt
 sup me. **P**utruerunt et corruptę sunt
 cicatrices mee a facie insipientie mee.
Miser fact⁹ sum ⁊ curuat⁹ sum usq̄
 in finē: tota die cōtristat⁹ ingrediebar.
Qm̄ lūbi mei impleti sunt illusionib⁹

Ratio sacre unctionis.

et nō est sanitas in carne mea. **A**ffli-
ct⁹ sum & humiliat⁹ sum nimis: rugiebā
a gemitu cordis mei. **D**ñe añ te omne
desideriū meū: & gemit⁹ me⁹ a te nō ē ab-
scōdit⁹. **O**ro: meū turbatū ē derelict⁹
me virt⁹ mea & lumē oclor⁹ meor⁹ & ipm
nō ē mecū. **A**mici mei & primi mei ad-
uersū me appropinquērt & steterūt. **E**t q̄
iuxta me erāt de lōge steterūt: & vim fa-
ciebāt q̄ q̄rebāt aīas meā. **E**t q̄ inquire-
bāt mala mihi locuti sūt vanitates & bo-
los tota die meditabāt. **E**go at̄ tāq̄
surd⁹ nō audiebā: & sicut mutus non
apīēs os suū. **E**t fact⁹ sū sicut hō nō
audiēs: & nō habēs in ore suo redargu-
tīōes. **Q**m̄ i te speravi dñe: tu exaudies
me dñe de⁹ me⁹. **Q**ui diei nequū supgau-
deāt mihi inimici mei: & dñi cōmouentē
pedes mei sup me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: et do-
 lo: me in conspectu meo super. **Q**uoniam iniqui-
 tatem meam annuntiabo: et cogitabo pro pec-
 cato meo. **I**nimici autem mei vivunt et con-
 firmati sunt super me: et multiplicati sunt qui
 oderunt me iniquum. **Q**ui retribuunt mala
 pro bonis det: ahebant mihi: quoniam sequar
 bonitatem. **N**e derelinquas me domine deus
 meus: ne discesseris a me. **I**ntende in ad-
 iutorium meum: domine deus salutis mee. **G**loria.
Miserere mei deus secundum magnam
 misericordiam tuam. **E**t secundum
 multitudinem miserationum tuarum dele
 iniquitatem meam. **A**mplius lava me
 ab iniquitate mea: et a peccato meo munda
 me. **Q**uoniam iniquitatem meam ego
 cognosco: et peccatum meum contra me est semper.
Qui tibi soli peccaui et malum coram te feci:
 ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas

Ratio sacre unctionis.

cū iudicarē. **E**cce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in peccatis concepit me mater mea.
Ecce enim veritatem dilexisti: incerta et occulta sapientie tue manifestasti mihi.
Aspices me domine propro et mutabor: lavabis me et super nivem dealbabor. **A**udientium meo dabis gaudium et leticiam: et exultabunt ossa humiliata. **A**verte faciem tuam a peccatis meis. et omnes iniquitates meas dele.
Quia mundum crea in me deus: et spiritum rectum innova in visceribus meis. **N**e proicias me a facie tua: et spiritum sanctum tuum ne auferas a me. **R**edde mihi leticiam salutaris tui et spiritum principali confirma me. **D**ocebo iniquas vias tuas: et impii ad te convertentur.
Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: et exaltabit lingua mea iusticiam tuam.
Non labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam. **Q**uia si voluisses

sacrificiū debissem utiqz holocausti: nō
 delectaberis. **S**acrificiū deo spūs tri-
 bulat: cor: cōtrituū & hūiliatū de⁹ nō de-
 spicies. **B**enigne fac dñe in bona vo-
 lūate tua spūs: ut edificent̄ muri ierlm.
Tūc acceptabis sacrificiū iusticie ob-
 latiōes & holocausta: tūc imponēt sup
Altare tuū vitulos. **G**loria p̄ri.
Domine exaudi orōnē meā: & cla-
 mor: me⁹ ad te veniat. **N**ō auertas fa-
 ciē tuā a me in quēcuqz die triblor: inclina
 ad me aurē tuā. **I**n quēcuqz die inuo-
 cauero te: velociter exaudi me. **Q**uia
 defecerūt sicut fumus dies mei: et ossa
 mea sicut cremiū aruerūt. **P**ercuss⁹ sūt
 ut fenū: & aruit cor: meū: qz oblit⁹ sūt cō-
 mēdere panē meū. **A** voce gemit⁹ mei
 adhesit os meū carni mee. **S**ilis fact⁹
 sūt pellicano solitudis: fact⁹ sūt sicut nic-

Ratio sacre unctionis.

ticoræ in domicilio. **V**igilavi et factus
sum sicut passer solitarius in tecto. **Q**uot
die exprobrabant mihi inimici mei: et qui
laudabant me aduersum me iurabant.
Quia cinerem tanquam panem manducabam: et
poculum meum cum fletu miscebam. **A** facie
ire indignationis tue: quia eleuans assilisti me
Dies mei sicut umbra declinauerunt: et
ego sicut fenulum arui. **Q**uoniam autem domine in eter-
num permanes: et memoriale tuum in generatione
et generationem. **Q**uoniam exurgens domine misere-
beris syon: quia tempus miserendi eius quia venit
tempus. **Q**uia placuerunt seruis tuis lapides
eius: et fregit eis misericorditer. **E**t time-
bunt gentes nomen tuum domine: et omnes reges terre
gloriam tuam. **Q**uia edificauit dominus syon
et videbitur in gloria sua. **R**esprexit in ora-
tione humilium: et non spreuit preces eorum.
Scribantur hec in generatione altera: et po-

pulus q̄ creabit̄ laudabit dñm. **Q**uia
 p̄spexit de excelso sc̄to suo: dñs de celo
 in terrā aspexit. **U**t audiret gemit⁹ cō
 peditoꝝ: ut solueret filios interemptoꝝ
Et annūciēt in syon nomē dñi ⁊ lau
 dē eius in Iherusalē. **I**n cōueniēdo
 poplos in unū: ⁊ reges ut seruiāt dño.
Respōdit ei in via virtutis sue: p̄anci
 tatem dierū meoꝝ nuncia mihi. **N**e
 reuoces me in dimidio dierū meoꝝ in
 gnatione et gnatiōem anni tui. **I**ni
 cio tu dñe terrā fundasti: ⁊ opa manū
 tuarū sunt celi. **I**psi peribunt tu autē
 permanes: ⁊ om̄es sicut vestimenta ve
 terascēt. **E**t sicut opertoriū mutabis
 eos et mutabunt̄: tu autem idem ipse
 es et anni tui non deficient. **F**ilij ser
 uoꝝ tuoꝝ habitabūt: ⁊ semen eoꝝ
 in seculum dirigetur. **G**loria patri ⁊.

Ratio sacre unctionis.

DE profundis clamaui ad te dñe: dñe
exaudi vocē meā. **E**iāt aures
tue itētes: i vocē deprecatoris mee. **S**i iu-
stias obseruauer? dñe: dñe qis sustinebit
Qui apud te propiciatio ē: ⁊ propter legē tuā
sustinui te dñe. **S**ustinuit aia mea in
vōbo ei⁹: speravit aia mea i dño. **A** custo-
dia matutina usq; ad noctē speret isrl
i dño. **Q**ui apud dñm misericordia ⁊ copiosa
apud eū redēptio. **E**t ipse rediet isrl ex
omib⁹ iniquitatib⁹ ei⁹. **G**loria p̄ri ⁊.
Domine exaudi orationē meā: aurib⁹
prope obsecrationē meā i v̄itate tua ex-
audi me i tua iustitia. **E**t nō iras in
iudiciū cū seruo tuo: q̄a nō iustificabit
in cōspectu tuo omnis viuens. **Q**uia
psecutus est inimic⁹ animā meā: humili-
auit in terra vitam meam. **C**ollo-
cauit me in obscuris sicut mortuos se-

cul: et anxietus est sup me spūs meus
 i me turbatū est cor meū. **M**emor fui
 dierū antiquorū meditat⁹ sum in oib⁹
 opibus tuis in factis manū tuarū me-
 ditabar. **E**xpādi man⁹ meas ad te:
 ania mea sicut terra sine aq̄ tibi. **U**e-
 lociter exaudi me dñe: defecit spūs me⁹.
Nō auertas faciē tuā a me: ⁊ similis
 ero descēdētib⁹ in lacum. **A**uditā fac
 mihi mane misericordiam tuā: q̄a in te spe-
 ravi. **M**otā fac mihi viā in q̄ ambulē
 q̄ ad te leuavi aiām meā. **S**ripe me
 de inimicis meis: dñe ad te cōfugi doce
 me facere volūtatē tuā: q̄a deus meus
 es tu. **S**pūs tuus bonus deducet me
 in terrā rectā: ppter nomē tuū dñe vi-
 uificabis me in ecitate tua. **A**duces
 de triblaciōe animā meā: ⁊ in mischia
 tua dispdes inimicos meos. **E**t pdes

Ratio sacre unctionis.

omnes qui tribulant animā meā: quū
ego seruus tuus sum. **G**loria patri et.

Intrāto domū dic. Pax huic domui.

Et oībus habitātib⁹ in ea. **Deinde dic.**

Benedic dñe domū istā ⁊ oēs insidias ini-
mici ab ea longe repelle. p̄ christū d. nos.

Quere infirmū. **O**peas sacramētū sa-
cere unctionis: **R**ōdit. Ita. **Ammonē.**

Tūc ora sc̄tōs hos ut orent p̄ te q̄tenus
mere aris digne suscipe in absolutionē

oīm pctōz tuoz. **R** p̄riceleison **A**hri-
steleyson. **A**hriste audi nos. Salua-

tor mundi adiuua nos.

Sancta Maria.

Michael

Sancte Gabriel ora pro: **vel** ea.

Raphael

Oīnes sancti angeli et archāngeli orate
pro eo: **vel** ea.

Sc̄tē Johānes baptist. ora p̄ eo: **vel ea.**

Dēs sc̄ti p̄riar. ⁊ p̄ph. orate p̄ eo: **vel ea.**

Petre

Paule

Sancte Andrea Ora p̄ eo: **vel ea.**

Johannes

Dēs sc̄ti apli ⁊ euāg. orate p̄ eo: **vel ea.**

Stephane

Laurenti

Sancte Cosma Ora p̄ eo: **vel ea.**

Damiane

Dēs sc̄ti martires orate p̄ eo: **vel ea.**

Silvester

Martine

Sancte Nicolae Ora p̄ eo: **vel ea.**

Anthoni

Dñes sc̄ti cōfessores orate p̄ eo: **vel ea.**

Sancta Maria magdalena

felicitas

Ratio sacre unctionis,

Sancta Perpetua
Agata ora pro eo: **vel** ea.

Omnes sancte uirgines ⁊ uidue orate
pro eo: **vel** ea.

Omnes sancti orate pro eo: **vel** ea.

Propicius esto: parce ei domine.

Propicius esto: libera eum: **vel** eam: dñe.

Ab insidijs diaboli: libera eum: **vel** eam.

A subitanea et in p̄uisa morte libera eum
vel eam: domine.

A morte p̄petua: libera eum: **vel** eam: dñe.

Ab omni malo libera eum: **vel** eam: dñe.

Per aduentum et natiuitatem tuam libera
eum: **vel** eam: domine.

Per baptismum et ieiunium tuum libera
eum: **vel** eam: domine.

Per passionem et crucem tuam libera
eum: **vel** eam: domine.

Per resurrectionem et ascensionem tuam

libera eum: **vel** eam.
 In die iudicii. libera eum: **vel** eam.
 Peccatores. Te rogamus audi nos.
 Ut ad gaudia eterna eum: **vel** eam: pducere
 digni. Te rogamus audi nos. Ut nos ee-
 audire digneris. Te roga. audi nos.
 filij dei. Te roga. audi nos. Agne dei
 qui tollis peccata mundi: parce ei domine. Agne
 dei qui tollis peccata mundi miserere ei domine.
 Agne dei qui tollis peccata mundi: dona ei
 pacem. **R** yrieleison. **C** hristeeleison.
R yrieleison. Pater noster. Et ne nos
 inducas in temptationem. Saluum fac seruum
 tuum: **vel** ancillam tuam. Deus meus spera-
 tem in te. Esto illi domine turris fortitudinis
 a facie inimici. Mitte ei domine auxilium de
 lecto. Et de syon tuere eum: **vel** eam. Do-
 minus opere ferat illi super lectum doloris eius
 Universum stratum eius versasti in infir-

D

Ratio sacre unctionis.

mitate eius. Dñe exaudi oronem meā.
Et clamor me⁹ ad te veniat. Dñs vobi-

Oscum. Et cū spū tuo. **Oramus.**
Dñs mitissime de⁹ respice ppī-
cius ad p̄ces n̄as ⁊ libera cor famuli tui
: **vel** le tue : **A.** de malax temptatiōe co-
gitationū: ut sc̄i spūs dignū fieri habi-
taculū mereat. Per. **Oramus.** O eus
q̄ illūinas oēm hoīem venientē in hūc
mundū illumina cor famuli tui: **vel** le e:
gr̄e tue splendore: ut digna maiestati tue
cogitare teq̄ diligere valeat. Per chri.
Oramus. O eus q̄ facture tue pio sp̄
dñaris affectu inclina aurē tuā suppli-
cationib⁹ nostris ⁊ famulū tuū: **vel** lā
ant: ex aduersa valitudine corporis la-
borātem ppīcius respice: ⁊ visita eū: **vel**
eā: in salutarī tuo: ac celestis gr̄atie cō-
cede medicinam. Per ch̄m dñm n̄m.

Asperge domū et infirmū aq̄ b̄ndicta.

Asperges me dñe p̄sopo et mundabor: lauabis me et sup̄ niuem dealbabor. Signū salutis pone dñe in habitaculo isto: et ne p̄mittas introire angelū peccientem. Per. **Oramus.**

Gaudi nos dñe sancte pater op̄s sempiternae de⁹: ⁊ mittere digneris sanctū angelū tuū de celis q̄ custodiat: foueat: protegat: uisitet et defendat om̄es in hoc habitaculo habitantes. Per Christū dñm nr̄m. **Oramus.**

Deus qui per apostolū tuū locutus es: ifirmat̄ q̄s ex uob̄ introducat p̄sbytos eccle ut orēt sup̄ eū: **vl̄ eā:** ungetes eū: **vl̄ eā:** oleo sc̄to i noīe p̄ris et filij ⁊ sp̄s. ⁊ orō fidei saluabit ifirmū **vl̄ mā:** et allenabit eū: **vl̄ ā:** domin⁹: ⁊ si in peccat⁹ sit dimittent̄ ei. **Oramus.**

Ratio sacre unctionis.

Quia q̄s redēptoꝝ noster gratia sp̄s
sancti lāguores isti infirmi: **vl me:** et
eius sana vulnera ac dimitte pctā: dolo
res cūctos cordi & corporis ab eo: **vl ea:**
repelle: & plenā illi iteri⁹ exteriusq; sani
tatē miscbiter redde: ut ope misericōdie tue
restitut⁹: **vl ta:** & sanat⁹: **vl ta:** ad pie
tatē p̄stima reparet officia. per. **Orim⁹**

Sana dñe infirmū istū: **vl istā:** cui⁹
ossa turbata sunt valde: & cui⁹ ania tur
bata ē valde: sed tu dñe uertere & sana
eū: **vl eā:** et eripe animā ei⁹ a morte.

Orim⁹. **O**rem⁹ dñm n̄m ih̄m xp̄m
omni supplicatione rogemus: ut hūc
famulū tuū: **vl hāc lam tuā:** p̄ angelū
sectū suū visitare & solari dignet. Per.

Impone manū super infirmum & dic.
Dñs noster locut⁹ est discipulis suis:
in noīe meo demonia eijcite: & sup infir-

mos manus vestras imponite et bene
habebunt. In nomine patris et filii et spiritus sancti.

**Sequentes duo psalmi leguntur in
sacra unctione sacerdotum.**

Quod deus dominus locutus est: et vocavit
terram. **A**d solis ortu usque ad oc-
casum: ex syon spiritus decoris eius: **Q**uod
manifeste veniet: deus noster et non silebit.
Ignis in conspectu eius exardescet: et
in circuitu eius tempestas valida. **A**d
vocavit celum de sursum: et terram discer-
nere populum suum. **Q**ui congregate illi san-
ctos eius: qui ordinant testamentum eius super
sacrificia. **E**t annuntiabunt celi iustitiam
eius: quoniam deus iudex est. **A**udi popu-
lus meus: et loquar israel et testifica-
bo: tibi deus deus tuus ego sum. **N**on
in sacrificiis tuis arguam te: holocausta
autem in conspectum meo sunt spiritus.

Ratio sacre unctionis.

piani de domo tua vitulos: neque de gre-
gibus tuis hircos. **Q**uoniam mee sunt omnes
fere silvae: innumera in montibus et boues
Cognovi omnia volatilia caeli: et pulchri-
tudo agri mecum est. **S**i esuriero non di-
cam tibi: meus est enim orbis terre et ple-
nitudo eius. **N**uncquid manducabo car-
nes taurorum: aut sanguinem hircorum
potabo? **I**mmola deo sacrificium lau-
dis: et redde altissimo vota tua. **E**t
invocha me in die tribulationis: eruam te
et honorificabis me. **P**eccatori autem
dixit deus: quare tu enarras iustitias
meas: et assumis testamentum meum
per os tuum? **T**u vero odisti discipli-
nam: et periclisti sermones meos retro-
sum. **S**i videbas furem furrebas cum
eo: et cum adulteris portionem tuam po-
nebas. **O**s tuum abundavit malitia

et lingua tua cōcinnabat dolos. **S**edens aduersus frenū tuū loq̄baris: et aduersus filiū matris tue ponebas scādalū hec fecisti et tacui. **C**ristimasti iniquū q̄ ero tui filis: arguā te et statuā cōtra faciē tuā. **I**ntellige hec q̄ obliuiscimini deū: ne quī rapiat & nō sit qui eripiat. **S**acrificiū laudis honorificabit me: et illic iter q̄ ostendā illi salutare dei. **G**loria patri. **Oramus.**
Respice dñe famulū tuū: **vlā ā:** in infirmitate sui corporis laborantē: et animā refoue quā creasti: ut castigatōnibus emūdata: continuo se sentiat tua medicina saluari. **Per. Oratio.** **S**uccurre dñe infirmo: **vlē:** isti in p̄nti equitūdie: & medicare eū: **vlē ā:** sp̄niali medicina me ut ad iustias sāitatē restitue: **vlā:** gr̄iarū tibi ecclia tua r̄ferat actiōes. **P.**

D iiii

Ratio sacre unctionis.

Usqueq̄ dñe obliuisceris me in fi-
nem usqueq̄ auertis faciē tuā a
me? **Q**uā diu ponā Misera in aīa mea
dolorē in corde meo p̄ diē. **U**squeq̄ ex-
ultabit inimic⁹ meus sup me? respice
et exaudi me dñe deus me⁹. **I**llumi-
na oculos meos ne unq̄ obdormiā in
morte: neq̄ dicat inimic⁹ meus p̄ualui
aduersus eū. **Q**ui tribulāt me exul-
tabūt si motus fuero: ego autē in miseri-
cordia tua sp̄aui. **Ex**ultabit cor meū
in salutari tuo: et cantabo dño q̄ bona
tribuit mihi: et psallā nomini dñi al-
tissimi. **G**loria. pa. **Oramus.** **A**desto
dñe supplicatiōib⁹ nostris: nec sit ab hī
famulo tuo: **U**lhac la a: miserationis
tue clemētia longinq̄: sana uulnera ei⁹
dele pctā: ut nullis a te iniquitatib⁹ sepa-
tus: **U**lta: tibi dño nostro semper va-

leat adherere. Per eundē chīm do. no.
 Hic lava manū & iuolue indicē mediū
 lino: & mūda pollicē: et ora unū pater
 noster p infirmo. & imūge eū ad tēpora
 et nō ad frontē ubi in cōfirmatione a
 Christo inunct^o est. **U**ngo caput tuū
 oleo sc̄ificato in noie **X**p̄ris et filij et
 sp̄ū sancti: ut more militis unctus p̄pa
 ratus: **v**icta ta: ad luctamen aereas
 possis supare cateruas. **P**er **A**d oculos
Ungo oculos tuos oleo sc̄ificato i no
 mie **X**p̄ris & filij & sp̄ū. **P**er istā sacra
 unctionē & p suā p̄ssimā misericōdiā idul
 geat tibi deus q̄d q̄d visu deliquisti. **P**er.
Ad aures. **U**ngo aures tuas oleo
 sc̄ificato in noie **X**p̄tris et filij & spi
 ritū sancti. **P**er istā sacra unctionem
 et per suā p̄ssimā misericōdiam idulgeat
 tibi de^o q̄d q̄d per auditū deliquisti. **P**er.

Ratio sacre unctionis.

Ad nares. Ungo nares tuas oleo
sctificato in noie ✠ patris et filij et spūst.
p istā sacrā unctionē et p suā piissimā
miscēdiaz indulgeat tibi de^o q̄cqd odo-
ratu deliquisti. Per christū. **Ad labia.**

Ungo labia tua oleo sctō in noie ✠
patris et filij et spūstcti. p istā sacrā un-
ctionē et p suā piissimā miscēdiā indul-
geat tibi de^o q̄cqd locutiōe deliquisti. Per.

Ad pectus. Ungo pect^o tuū oleo sctō
in noie ✠ patris et filij et spūstcti. per istā
sacrā unctionē et p suā piissimā miseri-
cordiā indulgeat tibi deus q̄cqd cogita-
tione deliquisti. Per Ch̄m d̄m nostrū.

**Ad manus interius presbytero exte-
rius cuius man^o interius inūcte sunt
a suffraganio: ergo cedere debet maiori.**

Ungo man^o tuas oleo sancto in no-
mie ✠ patris et filij et spiritus sancti.

Et per istam sacrā unctionē: et per suā
pūssimā misericordiam indulgeat tibi deus
quicquid tactu deliquisti. Per. **Ad pedes.**

Ungo pedes tuos oleo sc̄to in noīe ✠
patris et filij et spūss̄cti. p̄ istā sacrā un-
ctionē et p̄ suā pūssimā misericordias et pas-
sionē indulgeat tibi de⁹ quicquid gressu
deliquisti. Per ch̄m. In noīe ✠ patris
et filij et spūss̄cti. **A**ccipe sanitatē

D surge et ambula i pace. **Oratio.**
Domine ihu ch̄c q̄ es saluatō et re-
demptio nostra: qui es vera salus et me-
dicina: et a quo om̄e medicamen venit
q̄ apostoli tui voce nos instruis: et lan-
quidos olei liquore tangentes tue po-
stulem⁹ misericordias pietatē. Respice p̄pi-
tū sup̄ hūc famulū tuū: **ut** hāc lā am-
re illa mirabili sūmitate celoz: ut quē
languor ad exitū et viriū cōtractio iam

Ratio sacre unctionis.

trahit ad occasum: medela tue gratie
saluti restituat castigatū: **vel** tā: extin-
gue in eo: **vel** ea: libidinū & febrili estus
dolorū stimulos ac vicioŕū cōtrahe cru-
ciatus: egritudinū & cupiditatū tormē-
ta dissolue: superbie inflationē tumo-
remq; cōpescce: ulcera et putredines vi-
cioŕū euacua: viscerū interna cordisq;
ac medullarū et cogitationū sana di-
scrimina conscientiarū atq; plagarū
obducito cicatrices: delictorum illi ve-
niam ppiciatus attribue: sicq; illum
vel lam: iugiter custodiat pietas tua:
ut nec ad corruptionē aliquā sanitas.
nec ad perditionē te auxiliāte hunc: **vel**
hanc: pducatur infirmitas: fiatq; ei olei
sacri perunctio morbi p̄sentis expulsio
& peccatorū omnium remissio te cōcedēte
saluator mundi. Qui cū deo p̄re & spūs.

Hic munda manus et ure linum: accipe
cruce[m] et lege orationes sequentes.

Oratio. Benedicat ☩ te dñs: custo-
diat te ihus Christus: ostēdat tibi dñs
faciē suā et misereat tui: cōuertat faciē
suā ad te: et det tibi pacē et sanitatē om-
nibus diebus vite tue. Impleat te dñs
spūsctō suo. Pax ☩ tibi: bñdictio ☩
dñi sit sup te: et custodiat te semp Amē.

Oratio. Bñdicat ☩ te deus pater:
q̄ in p̄ncipio cūcta creauit: bñdicat ☩
te dei filius qui de supernis pedib⁹ p̄ no-
bis saluator: descēdit. bñdicat ☩ te spi-
ritus sanct⁹ deus: qui in similitudine co-
lumbę in flumie iordanis recevit sup
Christū. Ipseq; te in trinitate sc̄rificet
quē om̄es gētes futurū expectāt ad iu-
dicū. **Oratio.** Bñdicat ☩ te deus
pater q̄ te creauit. bñdicat ☩ te ihesus

Ratio sacre unctionis.

Christus q̄ p̄ te passus est: b̄ndicat ✠
te sp̄s sanctus q̄ est in te infusus. **Oratio**
Christi conseruet te: ut habeas vitam
eternam. Amen. **Oratio.** B̄ndicat
✠ te de⁹ pater: custodiat ✠ te ihesus
Christus: illuminet ✠ te sp̄s sanctus
om̄ibus dieb⁹ vite tue. Amē. **Oratio.**
Sancta trinitas ⁊ inseparabilis unitas
te b̄ndicat ✠ animā tuam in vitā eter
nam p̄ducatur: donet tibi deus verā hu
militatē: paciētiā: sobrietatē: tollerā
tiam: perseuerantiā: ⁊ bonū finem: in
dulgeat tibi deus om̄ia peccā tua: illū
net te sp̄s sanct⁹ a patre ⁊ filio p̄cedēs.
Amen. **S**ubuenite sc̄ti dei: occurrite
angeli d̄ni suscipiētes animā eius offe
rentes eam in cōspectu altissimi. susci
piat te christus q̄ te redemit suo p̄cioso
sanguine in vitam eternam. Amen.

**Da crucem infirmo: et iucita
cū ad deuotionē et memo-
riam passionis ⁊ dic.**

Domin⁹ vobiscū. Et cum spiritu tuo.
Initiū sancti euāgelij secundū Johā:
Et a principio nē. Gloria tibi dñe.
erat verbū ⁊ verbū erat apd̄ deū
⁊ deus erat verbū. Hoc erat in p̄ncipio
apd̄ deū. Om̄ia p̄ ip̄m facta sunt: ⁊ sine
ip̄so factum est nihil. Quod factum est
in ip̄so vita erat: et vita erat lux homi-
num: ⁊ lux in tenebris lucet: et tenebre
eam non cōprehenderunt. Fuit homo
missus a deo cui nomen erat Johan-
nes: hic venit in testimoniu: ut testimo-
nium perhiberet de lumine: ut omnes
crederent per illū. Non erat ille lux sed
ut testimoniu perhiberet de lumine. Erat
lux vera q̄ illuminat oēm hoīem venien-

Ratio sacre unctionis.

tem in hunc mundū. In mundo erat ⁊
mūdus per ipsum factus est: ⁊ mūdus
eum non cognouit. In propria venit ⁊
sui eū non receperūt. Quotq̄ autē rece-
perūt eū dedit eis ptatē filios dei fieri
his qui credūt in noīe eius. Qui non ex
sanguib⁹ neq; ex volūtate carnis: neq;
ex volūtate viri: sed ex deo nati sunt.
Et verbum caro factū est: et habitabit
in nobis: et vidim⁹ gloriā eius gloriā
quasi unigeniti a patre plenū gratie et
veritatis. **Oramus.** **S**audi quīs do-
mie supplicū p̄ces et cōfiteū tibi parre-
ptis: ut parit nob̄ indulgētiā tribuas
benign⁹ ⁊ pacē. **Per.** **Tūc recede custo-
de sequente. Sed in exitu precedente.**

Exhortatio infirmorū.

Interrogatiōes faciēte infirmis ago-
nisantibus multum necessarie.

Sequuntur interrogationes & exhortationes sumptae ex dictis Cancellarij parisiensis. et aliorum doctorum: que fieri debent moribundis seu infirmis dum adhuc usum rationis habent. Quibus respondere debent verbo si possint: sin autem cordis consensu respondeant: vel aliquo signo & scribantur hi in libris extreme unctionis ad memoriam perpetuam: nam multum valet. etiam sunt prope intimande in ambone & alias. **Primo.** Infirmus interroget sic. Dilecte vis tu mori: & vivere in felicitate fidei christiane tanquam verus fidelis et obediens filius sancte matris ecclesie & electaris quoque qui in fide christi morieris: Respondet: ita. **Secundo.** Sic recognoscis te creatorem tuum sepe & graviter offendisse: Respondit: sic. **Tertio.** Doles de omnibus peccatis tuis contra dei maiestatem: amorem & bonitatem con-

E

Ratio sacre unctionis.

missis: et bonis omissis: et q̄ deū non
honorasti put debuisti: et petis sup his
om̄ib⁹ a deo veniā: Respondeat: peto.

Quarto. Habes ne sincerū ppositum
vitā tuā emēdādi si supuixeris: rogas
etiā deum: ut det tibi gr̄am pseuerādi
in h̄ pposito et verā cōtritōnē habēdi:

Quinto. Es tu scius tibi ipsi de aliquo
pctō mortali de quo nō sis confessus: op-
tas ne etiā cor tuū illūinari ad obli-
torū pctōrū habēdi notitiā si aliq̄ sint: et si
scires libēter confitereris ea: Rūdeat: sic.

Sexto. Indulges ex toto corde eis q̄ te
unq̄ offenderūt ūbo ul facto ob amorē
ihū ch̄i: a q̄ tu etiā veniā speres: petis
similr tibi indulgeri ab his q̄s lesisti ū
bis aut facti: Respōdeat sic. **Septimo.**

Habes ne aliqua bona iniusta: vel ob-
ligaris in aliquo debito occulto: vis q̄s

iniusta bona si aliqua habes restituere
integraliter iuxta valorem tue facultatis.
Hic nota. qd si infirmus obligatus in debitis vel iniustis satisfaciat si possit: et iniungat heredibus vel alijs quorum interest. Item similiter interrogetur de votis et perigrinatombus non completis: et etiam dicatur heredibus. **Octavo.** Credis qd propter te mortuus est Christus: et qd saluari non potes nisi per meritum passionis domini nostri Ihesu Christi: qui se pro nobis obtulit in cruce deo patri: agis quoq; de hoc deo gratias ex toto corde. Si igit infirmus ad pdictas interrogatōes vere poterit affirmative respondere pbabile signum est sue saluatōnis: quare dicatur sibi. **Dilecte** si ita sentis sicut ostendisti certifico tibi

Ratio sacre unctionis.

q̄ saluaberis et nūq̄ a deo sepaberis:
teip̄m ergo deo resigna ad moriēdū q̄n
deus placuerit q̄ p̄ te i cruce mori voluit
Et cū in hac extrema necessitate cōstitu-
tus sis: meditare circa tuā salutē spūa-
lem et vitā p̄petuo duraturā: & te com-
mitte deo omnipotēti & om̄ia tua: oēmq̄
cogitatū tuū i eū dirige: imp̄mēdo mēti
tue passionē: crucē: vulnera: mortē ch̄i
oē m̄ aliā sollicitudinē & rerū terrenarū
curā relinq̄ q̄ te iuuare nō p̄nt. Astātes
solūmō & sup̄stites rogās: ut p̄ salute
tua deū p̄cib⁹ exorēt. Insup̄ q̄cūq̄ tibi
aduenerit tēptatio vel occupatio: rerū
tēpo:aliū v̄ herediū amicorū vel alias:
resiste fortiter: recurrēdo in corde tuo ad
cruce & vulnera ch̄i in ullo alio fiducia
habēs. Etiā gl̄iosam virginē Mariam
matrē misc̄die mediatricē et refugium

peccatorum fideliter inuocata: ac proprium angelum
tuum et sanctos specialiter quos honorasti in vita.

Ordo sepeliendorum circa funus in ecclesia.

Non intres in iudicium **Oramus.**
cum seruo tuo: vel ancilla tua
domine quia nullus apud te iustificat homo nisi
per te omnium peccatorum tribuat remissio: non
ergo eius: **vel** eam: tua quibus iudicialis sen-
tentia premitur: quem tibi una supplicatio fidei
christiane commendat: sed gratia tua illi suc-
currere mereatur euadere iudicium ultionis
quod: **vel** quod: dum viveret insignitus: **vel** ta:
est signaculo sancte trinitatis. Per.

Respon. Succurrite sancti dei: occurrite
angeli domini suscipientes animam eius: offe-
rentes in conspectum altissimi. **V.** Suscipiat
te christe qui vocauit te in sinu abrahe angeli

Deducat te. **Offerentes. Oratio.**
Eius cui omnia viuunt: et cui